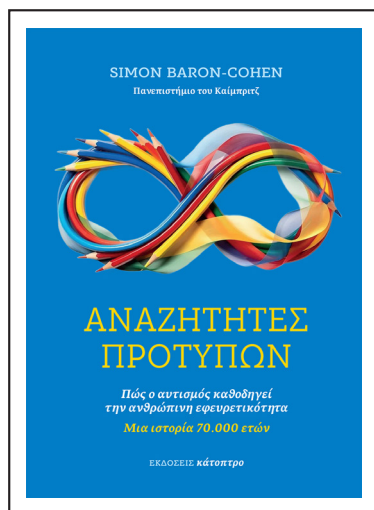

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΟΠΤΡΟ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Simon Baron-Cohen
Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ

Αναζητητές προτύπων

Πώς ο αυτισμός καθοδηγεί την ανθρώπινη εφευρετικότητα
Μια ιστορία 70.000 ετών

Μετάφραση - Επιμέλεια: Γεώρ. Τσολάκης
και Αλ. Μάμαλης

ISBN: 978-618-5493-33-2

Χαρτόδετο, α/μ, 298 σελ., 20,5 × 14 εκ.,
27,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

Δuo λόγια για το βιβλίο

Μια πρωτοποριακή θεωρία για τη σχέση μεταξύ αυτισμού και εφευρετικότητας

Στο παρόν βιβλίο, ο ψυχολόγος του Πανεπιστημίου του Καίμπριτζ Simon Baron-Cohen απαντά σε δύο φαινομενικά διαφορετικά ερωτήματα: *Γιατί οι άνθρωποι είναι τόσο εφευρετικοί; Και γιατί υπάρχει ο αυτισμός;* Το πρώτο ερώτημα αφορά σχεδόν κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα: Οι επιχειρηματίες θέλουν να μάθουν πώς να καινοτομούν. Οι γνωστικοί ψυχολόγοι θέλουν να κατανοήσουν τη φύση της δημιουργικότητας. Οι εξελικτικοί επιστήμονες και οι συγκριτικοί ψυχολόγοι θέλουν να καταλάβουν γιατί είμαστε ικανοί για τέτοια πολιτισμική πολυπλοκότητα και ποικιλομορφία, ενώ τα άλλα ζώα, στην καλύτερη περίπτωση, έχουν μάθει να χρησιμοποιούν την πέτρα ως απλό εργαλείο. Ταυτόχρονα, η μελέτη του αυτισμού έχει καταστεί πρωταρχικό μέλημα μεταξύ αλληλεπικαλυπτόμενων ομάδων, από εκπαιδευτικούς έως επιστήμονες, επιχειρηματίες και γονείς.

Ο Baron-Cohen υποστηρίζει ότι τα δύο αυτά ερωτήματα είναι στην πραγματικότητα το ίδιο: η κατανόηση του αυτισμού —συγκεκριμένα, της εμμονής σε πρότυπα, ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της εν λόγω νευροα-

ναπτυξιακής διαταραχής. Αυτό είναι το κλειδί για την κατανόηση τόσο της καταγωγής μας όσο και της άνθησης της ανθρώπινης δημιουργικότητας.

Με μια οπτική που εκτείνεται από τα πρώτα βήματα των προγόνων μας στην αφρικανική σαβάννα έως τους διαδρόμους των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, ο Baron-Cohen δείχνει πώς αυτό που ονομάζει «συστηματοποίηση» αποτελεί τη βάση για τα πάντα, από την εφεύρεση του πρώτου μουσικού οργάνου έως τα καινοτόμα επιτεύγματα των Τόμας Έντισον και Νικόλα Τέσλα. Όπως λέει, τα άτομα με αυτισμό έχουν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ανθρώπινη πρόοδο επί τουλάχιστον 70.000 χρόνια, από τα πρώτα εργαλεία μέχρι την ψηφιακή επανάσταση. Και μας καλεί να υποστηρίξουμε και να τιμήσουμε τα άτομα αυτά, τόσο για τις ειδικές ανάγκες τους όσο και για τους θριάμβους τους.

Το βιβλίο δεν παρουσιάζει απλώς μια νέα θεωρία για τον ανθρώπινο πολιτισμό, αλλά διατυπώνει επιτακτικά την έκκληση να σκεφτούμε εκ νέου πώς η κοινωνία μας αντιμετωπίζει όσους σκέφτονται διαφορετικά.

Είπαν για το βιβλίο

- «Σε μια εποχή αυξανόμενης εξειδίκευσης, το παρόν βιβλίο προσφέρει μια ανάσα δροσιάς. Ο συγγραφέας του είναι σπάνιος τύπος, ικανός να διακρίνει κρυφές συνδέσεις μεταξύ φαινομενικά άσχετων διαταραχών σε όλο το φάσμα της ανθρώπινης φύσης. Αποφεύγει τον απλοϊκό αναγωγισμό καθώς και τη συναισθηματική ψυχολογία. Το αποτέλεσμα είναι ένα βιβλίο που προορίζεται να γίνει κλασικό. Ο Simon Baron-Cohen δεν διστάζει να κάνει εικασίες για αμφιλεγόμενα θέματα, όπως ο αυτισμός, που ενδιαφέρουν τους πάντες αλλά ουδείς τα κατανοεί. Και παρότι συνήθως έχει δίκιο, είναι αναπόφευκτο να ενοχλήσει μερικούς ειδήμονες».

—**V.S. Ramachandran**, καθηγητής νευροεπιστήμης,
Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας

- «Πάντα μερικά χρόνια μπροστά από τους άλλους, πάντα πιο τολμηρός σε σκέψη και δράση, ο Baron-Cohen αποκωδικοποιεί ένα μυστικό της ανθρώπινης δημιουργικότητας που πηγάζει από τη διαφορετικότητα. Εκεί όπου οι άλλοι έβλεπαν την αναπηρία, εκείνος βλέπει την ιδιαιτερότητα. Όπως και η Φύση, η ομορφιά του ανθρώπινου νου πηγάζει από την ποικιλότητά του».

—**Ami Klin**, διευθυντής στο Τμήμα Αυτισμού και
Συναφών Αναπτυξιακών Αναπηριών, Πανεπιστήμιο Emory

- «Ο Simon Baron-Cohen έχει γράψει ένα συναρπαστικό βιβλίο. Αντιμετωπίζει ένα από τα βαθύτερα ανίγματα της γνωσιακής επιστήμης θέτοντας το απλό ερώτημα: Τι κάνει τον *Homo sapiens* τόσο ευρηματικό; Συνδυάζοντας την επιστήμη του εγκεφάλου, την εξελικτική βιολογία και τη μελέτη του αυτισμού, μας παρουσιάζει μια μοναδική θεωρία για την ανθρώπινη νόηση. Είναι σίγουρα ένα από τα πιο δυνατά και διαφωτιστικά βιβλία για τον ανθρώπινο νου που έχουν γραφτεί την τρέχουσα δεκαετία».

—**Andrew Meltzoff**, καθηγητής ψυχολογίας,
Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον

- «Είναι σπάνιο να συναντάς μια εκπληκτική νέα ιδέα που εξηγεί σημαντικά φαινόμενα, αλλά η ερευνητική δουλειά του Baron-Cohen σχετικά με την αναζήτηση προτύπων στις ανθρώπινες υποθέσεις είναι μία από αυτές. Το βιβλίο ρίχνει φως σε ένα από τα πιο διακριτά χαρακτηριστικά της ανθρωπότητας, υμνεί την ανθρώπινη νευροποικιλότητα και, σε αντίθεση με το θέμα του, είναι πλούσιο σε ενσυναίσθηση και ψυχολογική ενόραση».

—**Steven Pinker**, καθηγητής ψυχολογίας,
Πανεπιστήμιο Harvard

- «...Βιβλίο με μεγάλες ιδέες, που σίγουρα θα προκαλέσει έντονες συζητήσεις και αντιπαραθέσεις, τροφοδοτούμενες τόσο από τη ζωντανή πρόζα του Baron-Cohen όσο και από τις προκλητικές ιστορίες του».

—**Daniel J. Povinelli**, καθηγητής βιολογίας,
Πανεπιστήμιο της Λουιζιάνα

- «Με βάση την εκτενή έρευνά του, ο Simon Baron-Cohen υποστηρίζει ότι οι περισσότεροι από εμάς έχουμε τον δικό μας τρόπο να αντιλαμβάνομαστε τον κόσμο γύρω μας —υπάρχουν εκείνοι που εστιάζουν το ενδιαφέρον τους στους ανθρώπους και εκείνοι που το εστιάζουν στα πράγματα. Και παραθέτει πειστικά επιχειρήματα ότι ο δεύτερος τύπος νου —εκείνος που αναζητά πρότυπα— βρίσκεται στη ρίζα του σύγχρονου ανθρώπινου πολιτισμού».

—**Frans de Waal**, καθηγητής συμπεριφοράς των πρωτεύοντων,
Πανεπιστήμιο Emory

- «Ο Baron-Cohen, μια διεθνώς αναγνωρισμένη αυθεντία στον τομέα του εγκεφάλου, έχει γράψει το συναρπαστικό αυτό βιβλίο που φωτίζει το “φάσμα” των τρόπων σκέψης μας. [...] Αφού το διαβάσετε, θα κατανοήσετε καλύτερα τις προσωπικότητες των φίλων και των συναδέλφων σας!».

—**Martin Rees**, Βασιλικός Αστρονόμος του
Ηνωμένου Βασιλείου

- «...Μια συναρπαστική περιγραφή των μηχανισμών οι οποίοι διέπουν τις συναφείς ικανότητες των αυτιστικών και των καινοτομικών ατόμων».

—**Brian Josephson**, Βραβείο Νόμπελ Φυσικής

- «Ο Simon Baron-Cohen είναι ένας από τους σημαντικότερους στοχαστές και συγγραφείς της εποχής μας στον τομέα του αυτισμού. Σε αυτό το εμβριθές βιβλίο του εξηγεί ότι ο ισχυρά συστηματικός τρόπος σκέψης των αυτιστικών ατόμων είναι ένα από τα βασικά στοιχεία της ικανότητας για εφευρετικότητα. Διερευνά πώς ο εμμοικός πειραματισμός με πρότυπα και αλληλουχίες —στη μουσική, στις εικαστικές τέχνες, στα μαθηματικά, στη μηχανοτεχνία, στη μαγειρική, στους σχηματισμούς των ωκεάνιων κυμάτων— οδήγησε σε νέες εφευρέσεις και ανακαλύψεις. Έχει επανακαθορίσει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τον αυτισμό και τον θεωρεί μια σπάνια δυναμικότητα που πρέπει να εκτιμάται και να τιμάται. Η τολμηρή νέα του ιδέα, ότι τα γονίδια για τον αυτισμό οδήγησαν στην εξέλιξη της ανθρώπινης εφευρετικότητας, τοποθετεί αυτή τη νευροαναπτυξιακή διαταραχή στο επίκεντρο της ιστορίας της ανθρωπότητας. Αν έχετε αναρωτηθεί ποτέ γιατί οι ιδιοφυείς περνούν τόσο πολύ χρόνο μόνες τους, το διαφωτιστικό αυτό βιβλίο σας δίνει μια απάντηση».

—**Jools Holland**, μουσικός

- «Ο Simon Baron-Cohen δικαίως ζητά περισσότερη υποστήριξη για όλους εκείνους που χαρακτηρίζει “νευροδιαφορετικούς”. Το βασικό του επιχειρήμα, ωστόσο, είναι ότι τα αυτιστικά άτομα έχουν αποτελέσει “κινητήρια δύναμη στην εξέλιξη της επιστήμης, της τεχνολογίας και της τέχνης” και ότι, αν θέλουμε να προοδεύσουμε ως είδος, πρέπει να καταβάλουμε περισσότερες προσπάθειες για να ενθαρρύνουμε τον μοναδικό τρόπο σκέψης τους και να επωφεληθούμε από αυτόν. [...] Φθάνοντας στο τέλος αυτού του προσεκτικά δομημένου και βαθυστόχαστου βιβλίου, είναι δύσκολο να διαφωνήσει κανείς με τον συγγραφέα».

—*The Spectator*

Ο συγγραφέας

Ο Simon Baron-Cohen είναι καθηγητής ψυχολογίας και ψυχιατρικής στο Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ, και διευθυντής του Κέντρου Έρευνας για τον Αυτισμό (ARC) στο ίδιο πανεπιστήμιο. Έχει δημοσιεύσει περισσότερα από 780 επιστημονικά άρθρα, τα οποία έχουν συμβάλει στην έρευνα για τον αυτισμό, τις γνωστικές διαφορές μεταξύ των φύλων και τη συναισθησία: ακόμη, τρία βιβλία για το ευ-

ρύ κοινό, δύο πανεπιστημιακά συγγράμματα, και βιβλία για τους γονείς και τους δασκάλους.

Έχει λάβει βραβεία και τιμητικές διακρίσεις από επιστημονικές ενώσεις σε Ευρώπη και Αμερική. Το 2021, του απονεμήθηκε ο τίτλος του ιππότη για τη συμβολή του στον τομέα του αυτισμού. Σε αναγνώριση της πρωτοποριακής του έρευνας σχετικά με τη θεωρία των προγεννητικών στεροειδών φύλου στον αυτισμό, της ίδρυσης του ARC και του έργου του για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη νευροποικιλότητα, το 2023 τού απονεμήθηκε το Μετάλλιο της Χιλιετίας του Συμβουλίου Ιατρικής Έρευνας (MRC), το οποίο αποτελεί την υψηλότερη διάκριση για τους ερευνητές στον τομέα της ιατρικής στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ το 2026 έλαβε το Βραβείο Grawemeyer, το υψηλότερο βραβείο στο πεδίο της ψυχολογίας.

Τα περιεχόμενα του βιβλίου

Πρόλογος

1. Γεννημένοι αναζητητές προτύπων
2. Ο μηχανισμός συστηματοποίησης
3. Οι πέντε τύποι εγκεφάλου
4. Ο νους του εφευρέτη
5. Μια επανάσταση στον εγκέφαλο
6. Συστημική τύφλωση: Γιατί οι πίθηκοι δεν κάνουν σκέιτμπορντ
7. Η μάχη των γιγάντων
8. Σεξ στην κοιλάδα
9. Ανατρέφοντας τους εφευρέτες του μέλλοντος

Παράρτημα 1. Απαντήστε στα ερωτηματολόγια για τον δείκτη συστηματοποίησης (SQ) και τον δείκτη ενσυναίσθησης (EQ) ώστε να ανακαλύψετε τον τύπο του εγκεφάλου σας

Παράρτημα 2. Απαντήστε στο ερωτηματολόγιο για τον δείκτη αυτιστικού φάσματος (AQ) ώστε να ανακαλύψετε τα αυτιστικά χαρακτηριστικά σας

Ευχαριστίες

Σημειώσεις

Λεξιλόγιο

Ευρετήριο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΟΠΤΡΟ

Κορυφή 8, 117 43 Αθήνα, τηλ. 210 9244827, 210 9244852

email: info@katoptro.gr site: www.katoptro.gr